



**Republika e Kosovës • Republika Kosovo • Republic of Kosovo
Institucioni i Avokatit të Popullit • Institucija Ombudsmena • Ombudsperson Institution**

Priština, dana 7. februara 2017 g.

IZVEŠTAJ

NACIONALNOG MEHANIZMA ZA PREVENCIJU TORTURE INSTITUCIJE OMBUDSMANA

u vezi sa posetom u graničnim prelazima

**Međunarodni Aerodrom “Adem Jashari” u Prištini
Granični prelaz “Elez Han”
Granični prelaz “Vrnica”**

Za: G. Skender Hyseni, ministar
Ministarstvo Unutrašnjih Poslova
G. Shpend Maxhuni, generalni direktor
Policija Kosova
G. Shaban Gruda, direktor
Departman za granice, MUP

U skladu sa članom 135, stav 3 Ustava Republike Kosovo i člana 17 Zakona 05/L-019 Zakona o Ombudsmanu, Nacionalni Mehanizam za Sprečavanje Torture je posetio sledeće granične prelaze: Međunarodni Aerodrom “Adem Jashari” u Prištini, Granični prelaz “Elez Han” i Granični prelaz “Vrnica”

Datumi posete i sastav grupe za monitoring

1. U skladu sa članom 17 Zakona 05/L-019 Zakona o Ombudsmanu, Nacionalni Mehanizam za Sprečavanje Torture (u daljem tekstu "NMST") Ombudsmana tokom novembra meseca 2016 je posetila gorepomenute granične prelaze. Grupa za monitoring se sastojala od pravnika i psihologa.

Saradnja sa NMST tokom posete

2. Tokom posete ovim graničnim prelazima, NMST je naišla na punu saradnju policijskih službenika koji su bili na dužnosti tokom obavljanja posete.

Poseta graničnom prelazu Međunarodni Aerodrom "Adem Jashari" u Prištini

3. Tokom posete su posećene prostorije u kojima se drže lica koja su privremeno pritvorena, koji borave tamo ne više od 6 sati i ovaj pritvor se obavlja na osnovu nekog naloga od strane suda ili tužilaštva kao i na osnovu međunarodnog naloga. Ova lica se drže u ovoj prostoriji samo dok se ne preuzmu od strane odgovarajuće jedinice Kosovske Policije.
4. NMST je obaveštena od strane nadležnog policijskog službenika da aerodrom ne poseduje tranzitnu zonu. Tokom posete ovom graničnom prelazu NMST posetila i prostorije (2 sobe sa po 8 kreveta), gde su smeštena lica kojima je odbijen ulazak na teritoriju Republike Kosovo iz raznih razloga. Ova lica moraju da se vrate u zemlje odakle su došli u roku od 72 sata. Ako se to ne dogodi tokom tog perioda, oni se šalju u Centar za Zadržavanje Stranaca.
5. Ove sobe pružaju dobre uslove za smeštaj, imaju odgovarajuću čistoću, toaleti i tuševi su u vrlo dobrom stanju, kao i pruža se pristup internetu putem "WI-FI", što omogućava kontakte sa njihovim porodicama ili drugim licima. NMST smatra da ove sobe ispunjavaju standarde propisane od strane Evropskog Komiteta za Sprečavanje Torture u vezi sa uslovima pritvora lica kojima se odbije ulazak na teritoriju određene države.
6. **Tokom posete NMST-a nije bilo ljudi koji su smešteni u tim prostorijama, niti u sobi u kojoj se drže privremeno pritvorena lica na osnovu odluke suda, odnosno zahteva tužilaštva.**

Lekarske usluge

7. Osoblje medicinske službe aerodroma se sastoji od 6 medicinskih sestara i 3 i lekara opšte prakse. Medicinske usluge se pružaju 24 sati za pritvorena lica i osoblje aerodroma. Tokom posete NMST-a je primećeno da je ovaj medicinski centar opremljen svom potrebnom opremom, tri kreveta, lekovima i sa dva vozila hitne pomoći sa opremom.

Granični prelaz " Elez Han"

8. Tokom posete ovom graničnom prelazu sa Republikom Makedonijom, NMST je obaveštena da se ovde nalazi prostorija privremenog pritvora koja ne traje duže od 6 sati. Obično su privedena lica na osnovu naloga lokalnih sudova i tužilaštava i međunarodnih poternica.

9. **NMST je primetila da prostorija za privremeni pritvor u ovom graničnom prelazu ima dovoljno prostora, čiste duške i čaršafe, grejanje, kao i odgovarajuću ventilaciju.** Prema rečima nadležnih službenika, u ovom graničnom prelazu, nakon pritvora granična policija odmah obaveštava nadležnu jedinicu Kosovske Policije, koja preuzima pritvoreno lice i šalje pri nadležnoj instituciji. Ova jedinica obaveštava pritvoreno lice sa njegovim/njenim pravima i ostalim postupcima.
10. **U vezi sa lekarskim uslugama, NMST je obaveštena da ukoliko je to potrebno, ove usluge se traže od najbližeg Centra porodične medicine.**
11. Iz dokumentacije se primećuje da u ovom graničnom prelazu dosijeji pritvorenih lica se popunjavaju obilnim podacima i dokumentima koji se odnose na pritvor, predaje kod relevantne jedinice Kosovske Policije i razlozima za pritvor. **Tokom posete NMST-a nije bilo pritvorenih niti smeštenih lica u sobi za privremeni pritvor.**

Granični prelaz "Vrnica"

12. Tokom posete ovom graničnom prelazu sa Republikom Albanijom, NMST je obaveštena da ovaj granični prelaz poseduje dve prostorije za privremeni pritvor (6 sati), kao i jednu prostoriju za intervjuisanje. Granična policija je imala spremne obrasce na službenim jezicima i engleskom jeziku, kroz koje pritvorena lica se upoznaju sa svojim pravima. Dok u vezi sa pravom na advokata, on se obezbeđuje kroz Advokatsku Komoru i obično su advokati iz Prizrena. Prema službenicima graničnog prelaza, Granična Policija ima spisak prevodilaca u evropskim jezicima i arapskom jeziku.
13. **Prostorija za privremeni pritvor je u dobrom stanju u pogledu prostora, čistoće, poseduje dušek i čiste čaršafe i grejanje je na zadovoljavajućem nivou.**
14. Lekarske usluge se pružaju od Centra Porodične Medicine u Prizrenu. **U dosijeima pritvorenih lica su bili kompletni podaci u vezi sa njihovim pritvaranjem i predajom kod relevantnih jedinica Kosovske Policije.**

Nakon obilaska ovih graničnih prelaza, NMST smatra da ispunjavaju standarde za privremeni pritvor lica koja se zaustavljaju zbog raznih razloga.

S'poštovanjem

Hilmi Jashari
Ombudsperson